

Oponentský posudek na magisterskou práci

Mlady Kyovské Šerých

a) Režie opery Boh. Martinů *Ženitba*

Režisérka se rozhodla přesunout děj z carského Ruska do ruské komunity ve Spojených státech amerických v 50. letech 20. století. Z kostýmů a dekorace však není tento posun jednoznačně zřejmý, obávám se, že kdyby o něm divák nebyl informován v tištěném v programu, ze scénického tvaru jej nepochopí. Odhlédnuto od faktu, že tento posun není originální, nepřinesl žádnou novou kvalitu a nastolil mnoho otázek, např. kdo je Štěpán? Domácí zaměstnanec? (Má v kapse šroubovák a cosi opravuje...). Zvyklostem doby také neodpovídá nechat si šít frak a boty. Zcela nepatřičný je kostým námořního důstojníka, který se na scéně pohybuje v tričku bez saka. Ve zvoleném prostředí je také naprosto nelogické vyprávění o Angličanech a angličtině.

Jevištní situace rozehrála režisérka realisticky, avšak bez výraznějšího vztahu k hudbě. Svoji práci si značně zkomplikovala množstvím nábytku na jevišti, který znemožnil variabilnější jevištní aranžmá.

Pokud jde o herecké ztvárnění postav, domnívám se, že by charakter předlohy snesl více komiky. Kreace některých představitelů byly v tomto smyslu docela zdařilé, je však obtížné posoudit, do jaké míry naplňovali pokyny režisérky a do jaké míry se k výsledku dopracovali vlastní invencí. Rozpaky vyvolávaly některé herecké drobnokresebné detaily, např. Podkolesinovo ťukání prsty do stolu či hraní šachů. Ani mletí kávy není činnost, která by zapadala do zvoleného prostředí, protože ruskou tradicí je pití čaje, nikoliv kávy. Ostatně v textu zazní „zve vás zítra na čaj“.

Inscenaci lze ve výsledku hodnotit jako v zásadě zvládnutou, nikoliv výrazně nápaditou.

Praktickou část magisterské práce hodnotím **B**.

b) Písemná práce na téma „*Leoš Janáček – operní tvorba, Její pastorkyňa a Příhody Lišky Bystroušky*“

Název písemné části diplomové práce je bohužel mnohoznačný a poskytuje pisatelce velkou volnost. Vzhledem k tomu, že diplomantka ukončila studium oboru operní režie, bylo možno předpokládat, že svoji práci pojme z pozice režiséra, jak ostatně hned ve druhém odstavci své práce uvádí. Přihlédneme-li k faktu, že diplomantka je vystudovaná scénografka, dal by se očekávat i vlastní návrh scénického řešení. Výrazný režiséřský pohled však v práci nenalezneme, pisatelka se omezuje na stručnou charakteristiku postav a výraznějšímu názoru se vyhýbá obraty „bylo by

hezké“ či „je možné“. Osobních názorů je v práci velmi málo, přičemž některé z těchto názorů jsou značně problematické a diskutabilní:

Na str. 24 – *Ostatně u Preissové bylo nosnou myšlenkou dramatu neutěšené postavení ženy ve společnosti.* – Tuto větu by snad bylo možno vztahovat k jiným dílům Preissové, zejména k dramatu *Gazdina roba*, v *Její pastorkyni* však Preissová postavení ženy neřeší.

Tamtéž – *Oproti Preissové, která se zaměřila v příběhu zejména na sociální kritiku...*
- Obávám se, že tato teze je převzata z jakéhosi dobově velmi poplatného textu, drama Gabriely Preissové rozhodně není sociálně kritickým dílem.

Na str. 34 – *Inscenační záměr může samozřejmě děj přenést do jiné doby a postavám třeba i předepsat jiný původ, to vše, myslím tato opera do jisté míry unese.*
– Zde se diplomantka pouští na velmi tenký led a jsem přesvědčen, že se mýlí. Základní dramatická situace je produktem bigotního venkovského prostředí konce 19. století.

Na str. 36 – *Všichni jsou ovlivněni vlastní minulostí a posléze konvencemi svého okolí.* – Jenůfka a zejména Laca se konvencemi neřídí (viz závěr opery „Co nám do světa, když si budeme na útěchu“!).

Na str. 55 – *O Lišce Bystroušceco do počtu repríz bylo nejúspěšnější inscenací zpracování režiséra Waltera Felsensteina ... v Komische Oper Berlin.* – Toto tvrzení nepodkládá diplomantka žádnými čísly, osobně se domnívám, že se mýlí, pomíjejíc inscenace režiséra Ladislava Štrose v Národním divadle (inscenace z roku 1965 byla hrána 111x, z roku 1978 50x).

Na str. 56 - *...je možné zdvojení postav Rehtor/Komár, Farář/Jezevec, Revírníková/Sova.* – Postrádám informaci o tom, jak si obsazení těchto postav představoval autor, zda je opravdu pouze „možné“, či zda se jedná o skladatelův záměr. Navíc i zde se diplomantka vyhnula vlastnímu názoru a jeho zdůvodnění.

Diplomantce je na druhou stranu třeba přiznat široký záběr pokud jde o shromáždění zajímavých historických skutečností týkajících se vzniku obou oper a jejich jevištního osudu. Výsledek však svým charakterem nepřesahuje úroveň textů, které jsme zvyklí čítat v programových brožurách k inscenacím. Pomíjím několik gramatických chyb, které lze tolerovat jako chyby písmařské.

Písemnou část diplomové práce hodnotím **B**.

V Praze dne 24. 5. 2017

MgA. Tomáš Šimerda